

KAPITOLA 2

JAK SE PHIL ROZHODL, ŽE UŽ NEBUDE HOVADO, ANEB PHILOVA ŽIVOTNÍ ZMĚNA

Nejím maso ani masné výrobky. A víte, jak se to stalo? Rozhodně ne proto, že bych vyrostl ve veganské rodině, kde mě k tomu vychovali. Protože mí rodiče byli všechno, jen ne vegani.

Můj táta byl pilot. Víte, kdo byl taky pilot? Chuck Yeager. Chlápek, který v jediný den sestřelil pět nepřátelských letounů – za jediný den se stal hvězdou. A nebyl jen pilot, byl testovací pilot, což je jako rozdíl mezi klukem, co si hraje basketbalové videohry a hvězdou v NBA. Chuck Yeager byl neskutečný. Když v armádě vyvinuli nové letadlo, tak šli a řekli mu: „Hele, Chucku, prolet’ se s tím a řekni nám, jestli to drží pohromadě.“ Občas to znamenalo, že ve výšce deseti tisíc stop zamrzlo sklo v kokpitu a on si přivodil omrzliny na prstech, když se ho snažil

oloupat. Jindy musel letadlo dostat na zem bez přistávacího podvozku. A další úryvek z jeho životopisu: překročil hranici rychlosti zvuku. Byl prvním člověkem, který se pohyboval nadzvukovou rychlostí. A víte, co za svoje výkony dostal?

Podle filmu *Správná posádka* dostal steak s pořádnou přílohou v klubu Pancho's Happy Bottom.

Přesně tak. Odměnou za překonání hranice zvuku mu byl kus hovězího. Asi uhadnete, co jsme doma s nadšením pojídali: maso.

Tak jsem vyrostl. Možná jsem byl trochu mimo, trochu izolovaný a hodně rozmazlený (což ukazuje příběh z Portorika, kde jsem si místo smažených plántejnů vydupal McDonald's). Ale potom jsem viděl pár věcí, na které jsem nemohl jen tak zapomenout, což mi docela zamávalo s pohledem na svět, takže jsem si uvědomil, že musím něco dělat.

NO TY VOLE... PROZŘENÍ

Byl podzim roku 2004, poslední ročník na střední, a jako většina středoškoláků na podzim v posledním ročníku jsem byl na koncertě. Ve sklepním klubu Shelter v Detroitu hrála hadcorová kapela Most Precious Blood. Měl jsem číro, secondhandovou bundu a asi patnáct náramků po celé ruce, včetně několika zamotaných náhrdelníků a rozstřížené ponožky.

Nebyl to jen tak nějaký koncert. Most Precious Blood byla kapela, která měla svědomí. Nebo jejím členům aspoň na něčem záleželo. Všichni měli velmi silné politické a etické postoje. Jejich přesvědčení bylo tak silné, že v pauzách mezi písničkami

pozvali na pódium člověka, který nám přišel vmést pravdu do obličejů.

Kámoše Johnnyho včera normálně zatkli! A víte za co? Vykradl snad sámšku? Zastřelil fízla? Zapálil barák? Si pište, že ne! Jen pustil zvířata na svobodu! Vydal se na kožešinovou farmu, přeskočil plot a pustil pár desítek norků z klece. A oni ho za to zatkli! No chápete to? Normálně ho zatkli, protože nechtěl, aby nějaký kretén zabil bezbranné zvíře, jen aby si bohatá panička v New Yorku mohla nosit kožešinový kabát, aby jí náhodou nebyla zima po cestě z lobby jejího nóbl baráku k taxíku, který už na ni čeká venku. Připadá vám to jako spravedlnost?

Tak to tedy neznělo vůbec spravedlivě. Znělo to jako z hororu. A ne jako *28 dní poté*, kde na úvod několik aktivistů osvobozuje laboratorní zvířata, což přímo způsobí, že se začne šířit virus a rozpoutá se zombie apokalypsa. To je totiž super film. Kožešinová farma už tak super nezněla. Říkal jsem si, že je to fajn, že ta kapela na koncertě nechá mluvit chlápka, kterému zatkli kamaráda. Říkal, že k tomu má v zákulisí ještě literaturu, a to mi taky připadalo fajn. Většinou, když se člověk vydá na koncert, prodávají se tam leda tak céděčka kapely nebo trička nebo podobné kraviny. Tahle parta si na stůl dala literaturu... Tak to jo, už dávám pozor.

Tak jsem šel dozadu a tam si všiml barevné publikace s obrázkem krav. To je mi teda podivné porno, pomyslel jsem si a jal se to zkoumat blíže. Ale nic nechutného jsem tam nenašel – byla to dvanáctistránková brožura, která popisovala masný průmysl, a tak jsem ji přelouskal úplně celou.

VODKA JE VEGANSKÁ

Představte si, že jste Chuck Yeager, letíte si tak ve výšce pětáctýřiceti tisíc stop v X-1 a všechno je fajn. Zanedlouho nastane okamžik, kdy prolomíte nadzvukovou bariéru, svítí sluníčko, na nebi ani mráček, ptáčci zpívají... a pak najednou sejmete jednoho z ptáčků rychlostí 1200 km/h.

Cože.

Jakože cože.

?!

Nevěřil jsem vlastním očím. Tohle bylo stejně děsivé, krvavé a působivé, jako kdyby Yeager narazil do ptáka rychlostí zvuku. Tady je část informací, co mě v mých sedmnácti letech praštily do čenichu.

ŠTÍPAČKY NEJSOU LÉKAŘSKÝ NÁSTROJ

Ve většině velkochovů prasata nežijí ve velkých, prostorných a příjemných ohrádkách jako z *Babe*, z *Šarlotiny pavučinky* ani z *Farmy zvířat* (což není veselý příběh, ale i v něm se zdá, že prasata si žijí ve srovnání vcelku luxusně). Na fotce z brožury byla většina prasat zavřená v klecích jen o málo větších, než byla ona sama. Umíte si představit, že byste nacpali člověka do pokoje nebo do komory, kde by se nemohl ani otočit? Ani si lehnout? To by bylo jako válečný zločin. Chtěl jsem přestat číst, ale nemohl jsem se odtrhnout.

WTF: Porodní a gestační kotce pro prasnice obvykle měří jen asi půl metru na šířku. Jinými slovy jsou vážně, vážně malé.

Brzy nato jsem se dozvěděl, že neexistuje žádný federální zákon, který by chránil zvířata z velkochovů před týráním. A tohle byl běžný postup v prasečích velkochovech. Ta fotka nepocházela z jednoho jediného prasečáku na světě, který by to dělal. A nebyla to fotomontáž. Tak vypadá realita.

A bylo to jen horší a horší.

Pod vlivem testosteronu jsou prasata agresivnější a když jsou vyděšená před porážkou, uvolňují se hormony, které zhoršují chuť masa. A víte, jak se to řeší v prasečích velkochovech? Prasátkům se zaživa uštípnou varlata, bez jakéhokoli umrtvení nebo chirurgické průpravy. Jen jim prostě urvou koule. A občas, překvapivě, když ten zákrok provádí špatně placení a nevzdělaní zaměstnanci, se to prostě nepovede. Stává se, že prasatům po téhle barbarské kastrovačnické metodě vyhřeznou orgány.

V prasečácích si jednoduše nemyslí, že je dobrý nápad nechávat prasatům varlata. A víte, jaké části těla prasata také nepotřebují? Ocásky. Prasečí ocásky jsou zbytečnost, která jim přece k ničemu není. Mohly by se poškodit, mohly by je okoušat ostatní prasata, to by mohlo vést k infekcím a ke ztrátám na zisku. Někdo by si mohl říct, že to je problém, a navrhnout: „Ta prasata potřebují víc prostoru, aby neustále neměla ocásek u cizí pusy!“ Ale vepřový průmysl se na to dívá jinak. Jejich řešením je popadnout tupé rezavé štípačky, chytit do nich ocásek a prostě ho utrhnout.

A víte, co dalšího se ještě trhá? Zuby. Selátka jsou často odhodlaná se dostat k cecíku za každou cenu a občas i koušou. Prasečáky se s tím ale také dovedou vyrovnat: vytrhají

jim zuby. Protože kdo vlastně doopravdy potřebuje zuby, že? Občas je vytrhají, někdy je jen obrousí něčím hrubým. Umíte si představit, že byste si takovým způsobem vyřešili problém se skusem? „Pane zubaři, já skřípu zuby ve spaní. Co myslíte, nepotřebuji nějaký chránič na zuby?“ „Ani náhodou, jen si dojdu pro pilník, normálně vám ty zuby odrbu a máte po problému.“

Kdokoli takovou práci vykonává, nejspíš považuje thriller *Maratónec* za komedii. A teď lituji toho, že jsem ten film vůbec zmínil, zakrývám si pusou rukou a bojím se, že mi někdo pobodá pusou.

Co když prase onemocní nebo se zraní? To se může stát velice snadno kvůli infekcím z nesprávně provedených kastrací a odstraňování ocásků, stejně jako kvůli extrémně bolestivým dekubitům. Mnohá z těch prasat se jednoduše nechají stranou a nechají se trpět, dokud sama nezemřou. Nechal by člověk takovým způsobem zemřít kočku nebo psa? Možná leda kdyby k tomu měl dobrý důvod, jako kdyby mu pes nebo kočka ukradli manžela nebo manželku, podpálili mu dům nebo změnili heslo na Netflix a odmítala vydat nové, ale jinak ne, protože to by byl hnus. Tak proč je v pořádku se tak chovat k prasatům, ale k jiným zvířatům ne? Kvůli inteligenci? Ale vždyť prasata jsou chytřejší než psi. Proto taky začala rozhodovat ve *Farmě zvířat*. Copak Napoleon! Měl to tam řídit Kuliš.

Vepřový průmysl otevřeně přiznal, že pracuje tímto způsobem. Otáčel jsem stránky brožury a dozvídal se, že pro slepice se život neodvívá o moc jinak.

BAVÍ SLEPICE TÝRÁNÍ?

Slepice nemají zuby, které by jim mohli vytrhat, takže se mají líp, no ne? Fakt ne. Slepice zavírají do mrňavých klíček. V klecovém chovu se do jedné drátěné klece nacpe zhruba pět ptáků. Klece jsou vyskládané jedna na druhé, takže na sebe ptáci vzájemně serou. A první otázka, kterou si určitě kladete, je: „Mají někdy dost prostoru, aby aspoň roztáhli křídla?“ Odpověď je: „Ne, ty hovado! Jaká zrůda by vůbec dopřála inteligentnímu zvířeti dost místa na roztahování křídel? To je přece zvrácené!“

WTF: V klecových chovech jsou slepice zavřené do prostoru asi 430 cm čtverečních. Standardní papírová čtvrtka měří 623 cm čtverečních. Takže na normální A4 je asi o 50 procent více prostoru než v kleci v drůbežárně.

Jelikož jsou ve velice stísněném prostoru, ptáci do sebe vzájemně samozřejmě klovou a oklovaný pták nevypadá úplně vábně. Jak s tím tedy chovatelé nakládají? Ořežou jim zobáky rozžhaveným ostrím, jak taky jinak. To se pochopitelně provádí bez anestetik a přístroje na zkracování zobáků se občas netrefí a odříznou jim kus obličeje. Ale to je docela v pohodě, ne?

A to jsou jen slepice. Co tedy dělají s kohouty? Ti nesnáší vajíčka, takže nejsou tak užiteční. Samci se tedy obvykle semelou zaživa, usmrtí se plynem nebo se udusí. Rozemleté kuře se pak dá zpracovat na výrobky jako krmivo pro psy nebo hnojivo.

Ale mladým kohoutkům se aspoň neděje to, co brojlerům. To jsou kuřata chovaná na maso, která se vykrmují ohromnými